RAADSVOORSTEL

Onderwerp	:	Notitie Veranderopgave Inburgering 2022 en Verordening Inburgering gemeente Duiven 2022

Zaak- & documentnr.	: Z/21/086397/201559848	**Opsteller**	: Nicole Lamers
Portefeuillehouder	: H.C.M. Knuiman	**Afdeling**	: Sociaal Domein II
		Telefoonnr.	

Samenvatting

Vanaf 1 januari 2022 geeft de gemeente Duiven uitvoering aan de nieuwe Wet Inburgering volgens de Notitie Veranderopgave Inburgering. De nadruk van deze notitie en de nieuwe Wet Inburgering ligt op een brede participatie en (financiële) zelfredzaamheid van de inburgeraars. De Notitie Veranderopgave Inburgering 2022 geeft hiervoor de kaders weer. In de Verordening inburgering gemeente Duiven 2022 staat het proces van inburgering beschreven en de plicht van de gemeente en inburgeraar hierin.

Beslispunten

Wij adviseren u om:

1. De Notitie Veranderopgave Inburgering 2022 vast te stellen;
2. De Verordening inburgering gemeente Duiven 2022 vast te stellen;
3. Een bedrag van € 25.000,- op te nemen uit de reserve Taakstelling statushouders voor de inzet van extra ondersteuning van nieuwkomers in 2022.

Aanleiding

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Hierover bent u op 18 januari jl. geïnformeerd (201543779). Door interne organisatorische omstandigheden is er vertraging ontstaan bij de reactie op adviezen van de adviesraad. Door miscommunicatie ontvingen we pas begin dit jaar het advies met betrekking tot de verordening.

De gemeenten kregen per 1 januari 2022 de regie op de inburgering van inburgeraars. Doel van de nieuwe wet is dat inburgeraars vanaf het moment dat zij in de gemeente wonen actief aan de slag gaan met inburgeren, taal, participatie en werk. Dit is een belangrijke basis voor het meedoen aan de samenleving en het bevorderen van (financiële) zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

De gemeente Duiven wil zich inzetten voor een goed integratiebeleid. De voorliggende notitie Veranderopgave Inburgering 2022 is een update van het beleidsplan Inburgering dat is vastgesteld in 2019. Op hoofdlijnen staan de kaders aangegeven waarbinnen uitvoering wordt gegeven aan de wet. In de bijbehorende verordening die nu voorligt is de juridische vertaling gemaakt van de beleidsnotitie; deze beschrijft op hoofdlijnen het proces van inburgering en de plichten van gemeenten en inburgeraar.

Planning

Alhoewel er geen verordeningsplicht voor de gemeenteraad is en de Wet Inburgering ook zonder vastgestelde kaders en verordening kan worden uitgevoerd, is het goed om deze vast te stellen voor de duidelijkheid over het proces en taken en plichten van zowel de inburgeraar als de gemeente.

Nu de nodige stappen zijn doorlopen zoals de advisering door Raad voor Sociaal Domein Duiven zijn de stukken gereed voor vaststelling. Aangezien de nieuwe Wet Inburgering reeds in januari jl. in werking is getreden is het zaak de kaders en verordening z.s.m. vast te stellen.

Beoogd effect

1. Een door de gemeenteraad vastgestelde notitie Inburgering schept duidelijkheid over kaders voor en proces van inburgering.
2. Een door de gemeenteraad vastgestelde Verordening schept duidelijkheid in proces en verantwoordelijkheden van gemeente en inburgeraars.
3. Langer en intensievere begeleiding voor de zeer kwetsbare inburgeraars maakt dat ook zij betere kansen krijgen op een goede integratie in de samenleving en (financiële) zelfstandigheid.

Argumenten

1.1 De notitie Veranderopgave Inburgering 2022 past binnen onze toekomstvisie en transformatieagenda 'Samen sterk'

De notitie sluit aan op ons integrale beleidskader voor het sociaal domein waarin 'Iedereen kan meedoen' en zelfredzaamheid belangrijke uitgangspunten zijn en de leefwereld en omgeving van inwoners centraal staat. Ook het maximaal benutten van de eigen kracht, het zoeken naar toekomstbestendige oplossingen, het integraal/ in samenhang aanpakken van hulpvragen in een inclusieve samenleving komen overeen met de kaders voor uitvoering van de nieuwe inburgeringswet waarbij meer dan voorheen de verbinding wordt gemaakt met de Participatiewet en andere beleidsterreinen zoals bijvoorbeeld onderwijs, sport, wonen, cultuur, gezondheid en armoede- en schuldenbeleid. Er wordt geredeneerd vanuit de leefwereld van de inburgeraar. Extra inspanningen om inburgeraars meer kansen te geven op een goede integratie in de samenleving en (financiële) zelfstandigheid is een duurzame investering in onze inwoners.

1.2 In het nieuwe inburgeringsstelsel krijgt de gemeente nieuwe wettelijke taken om uit te voeren.

De gemeente krijgt met de invoering van de nieuwe Wet Inburgering meer regie op de inburgering. De gemeente is onder andere verantwoordelijk geworden voor het afnemen van een brede intake wanneer inburgeraars in de gemeente komen wonen, het aanbieden van leerroutes, de module arbeidsmarkt en participatie en het participatieverklaringstraject. Daarnaast dient de gemeente een PIP (persoonlijk inburgeringsplan) beschikking af te geven en de voortgang te monitoren. Dit vraagt om op hoofdlijn kaders te schetsen voor een transparante en eenduidige uitvoering van de nieuwe wet.

1.3 De Raad voor Sociaal Domein Duiven en de Cliëntenraad van de RSD hebben een positief advies gegeven.

De Raad voor Sociaal Domein Duiven en de Cliëntenraad van de RSD zijn gevraagd om advies uit te brengen op het beleidsplan. Beide raden hebben een positief advies uitgebracht, zijn er vragen gesteld en aandachtspunten meegegeven voor de verdere uitvoering.

1.4 De gemeenteraad is bevoegd de Notitie Veranderopgave Inburgering 2022 vast te stellen.
Vanuit haar kaderstellende rol is de gemeenteraad bevoegd de notitie vast te stellen.

2.1 De verordening maakt in één oogopslag duidelijk wat de taken en plichten van zowel de gemeente als van de inburgeraar zijn.
In de verordening staat kort en bondig het proces van inburgering beschreven. Het gaat hier om een beleidsarme verordening, aangezien veel al in de wet zelf is geregeld. De model verordening inburgering van de VNG is als voorbeeld gebruikt.

2.2 De Raad voor Sociaal Domein Duiven heeft positief advies gegeven op de verordening.
De Raad voor Sociaal Domein Duiven is gevraagd om advies uit te brengen op de verordening. Het advies van de raad heeft niet geleid tot aanpassing van de voorliggende verordening.

2.3 De gemeenteraad is bevoegd de verordening vast te stellen.
Vanuit de nieuwe Wet Inburgering is er geen verordeningsplicht voor de gemeenteraad. Toch is het goed om een verordening vast te stellen omdat deze op hoofdlijnen en in één oogopslag duidelijk maakt wat de taken en plichten van zowel de gemeente als van de inburgeraar zijn. Vanuit haar kaderstellende rol is de gemeenteraad bevoegd de verordening vast te stellen.

3.1 In de afgelopen jaren hebben we ervaren dat de duur van de maatschappelijke begeleiding niet altijd volstaat.
De meer kwetsbare nieuwkomers hebben meer begeleiding nodig dan gemiddeld. Voor 2022 willen we het begeleidingstraject kunnen verlengen indien nodig. Omdat het budget hiervoor in de huidige contractafspraken niet toereikend is, hebben we voor dit stuk ‘maatwerk’ extra middelen nodig voor 2022. Met Vluchtelingenwerk zijn we in gesprek hoe we door middel van trajectfinanciering het nodige maatwerk kunnen leveren binnen de beschikbare budgetten per 2023. Het bedrag van € 25.000,- is een inschatting, gebaseerd op de hoogte van de taakstelling in combinatie met de budgettering van de dienstverlening door Vluchtelingenwerk. De gemeente bepaalt, in overleg met betrokken professionals, hoe dit extra budget wordt ingezet en bij welke statushouders.

3.2 De reserve Nieuwe wet inburgering is toereikend.
Het advies is om uit de reserve taakstelling statushouders een budget op te nemen van € 25.000,- voor de inzet van extra ondersteuning van nieuwkomers indien de duur van de reguliere maatschappelijke begeleiding niet volstaat. De reserve bedraagt € 71.000,- en is hiervoor toereikend.

Kanttekeningen

1. *Op grond van de nieuwe Wet Inburgering, formeel genoemd Wet inburgering 2021, heeft de gemeenteraad geen verordeningsplicht.*
   Op basis van artikel 121 van de Gemeentewet staat het de gemeenteraad vrij om een verordening vast te stellen. De verordening mag dan echter niet hogere regelgeving doorkruizen.

2. *Het is de vraag of de gemeente de taakstelling haalt op gebied van wonen.*
   We hebben te maken met woningnood. Het aanbod van beschikbare woningen daalt en de vraag, waaronder de taakstelling, is toegenomen.

3. *Er zijn zorgen of het budget voor de inburgeringsvoorzieningen voldoende is.*

Landelijk zijn er vraagtekens of de budgetten vanuit het rijk kostendekkend zijn voor de uitvoering van de Wet Inburgering 2021, met name voor de onderwijsroute. In februari 2022 is een afspraak gemaakt tussen de VNG en het Rijk dat er voor 2022 extra budget wordt vrijgemaakt voor dekking van de kosten voor de onderwijsroute. Voor 2023 en verder is er nog onduidelijkheid. We maken hiervan melding in de Voorjaarsnota.

Financiële paragraaf

Voor uitvoering van de wet ontvangt de gemeente vanuit het rijk financiële middelen. We ontvangen vanuit het Rijk in 2022 een bedrag van €162.121,-. We voeren de nieuwe wet zoveel als mogelijk uit binnen de nieuwe en bestaande financiële budgetten voor inburgering. We rapporteren hierover in de planning en control cyclus.

Participatie en communicatie

De Raad voor Sociaal Domein Duiven en de Cliëntenraad van de RSD zijn verschillende keren bijgepraat en hebben advies uitgebracht op de notitie Veranderopgave Inburgering 2022. De Raad voor Sociaal Domein Duiven heeft ook advies gegeven op de verordening. De adviezen van de Raad voor Sociaal Domein Duiven en RSD zijn bijgesloten in bijlagen 3, 4 en 6. In bijgaande brief (bijlage 5) wordt de adviesraad door het college van burgemeester en wethouders geïnformeerd over de reactie op hun advies.

Daarnaast is met ervaringsdeskundigen (statushouders die de Inburgering al hebben doorlopen) gesproken om hun ervaring mee te nemen en te toetsen aan het nieuwe beleid. Zij staan positief tegenover de nieuwe wet en gaven aandachtspunten mee voor de uitvoering ervan. Zij gaven bijvoorbeeld aan behoefte te hebben aan contact met Nederlanders om de Nederlandse taal te kunnen oefenen en meer homogene groepen bij taalonderwijs zodat het niveau beter aansluit. Met ‘taalmaatjes’ en kwaliteitseisen bij de aanbesteding van taalonderwijs nemen we dit bijvoorbeeld mee.

Voor de uitwerking van de werkprocessen gaan we in gesprek met maatschappelijke partners en organisaties zoals Vluchtelingenwerk Oost-Nederland (VWON), Santé, RSD De Liemers en de gemeentelijke organisatie.

Intergemeentelijke samenwerking

In de voorbereiding op de nieuwe wet en bij het opstellen van de notitie en verordening is nauw samen gewerkt met de gemeenten Westervoort en Zevenaar. Daarnaast wordt binnen de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland samen gewerkt voor de inkoop van de leerroutes en het contractmanagement daarvan.

De individuele gemeenten nemen hun eigen besluiten rond de implementatie van de Wet inburgering 2021. De gemeente Zevenaar stelde in het voorjaar van 2021 de notitie Inburgering vast en in het najaar van 2021 de verordening. In Westervoort worden de stukken in de raadsvergadering van juni 2022 voor vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Bijlagen:

1	201560048	Raadsbesluit notitie Veranderopgave Inburgering 2022 en Verordening Inburgering gemeente Duiven 2022
2	201560625	Notitie Veranderopgave Inburgering 2022
3	201560628	Advies Raad voor Sociaal Domein Duiven inzake notitie Veranderopgave Inburgering
4	201560627	Advies Raad voor Sociaal Domein Duiven inzake Verordening Inburgering gemeente Duiven 2022
5	201560626	Advies inzake notitie Veranderopgave Inburgering Cliëntenraad RSD
6	201559705	Reactie op uitgebrachte adviezen Wet Inburgering.

Duiven, 26 april 2022.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

mr. drs. R.J. (Rutger) den Haan
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester